

Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον (ΥΡΕ) 2025-2026

ΑΡΘΡΟ

Η Κύπρος φλέγεται: αιτίες, συνέπειες και λύσεις για ένα βιώσιμο μέλλον

Ο καπνός σκέπασε τον ουρανό και η μυρωδιά της καμένης γης έγινε αποπνικτική. Το καλοκαίρι του 2025, οι κάτοικοι της Δυτικής και Βόρειας Λεμεσού βίωσαν από κοντά την καταστροφική δύναμη των δασικών πυρκαγιών, βλέποντας τις περιουσίες τους να χάνονται και το φυσικό τοπίο να μετατρέπεται σε στάχτη. Εκείνη τη χρονιά, η καμένη έκταση στην Κύπρο ανήλθε σε 13.346 εκτάρια, ένας αριθμός πολλαπλάσιος του μέσου όρου της προηγούμενης δεκαετίας. Αναμφίβολα, η απόφαση να μελετηθούν οι δασικές πυρκαγιές στο πλαίσιο του προγράμματος «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον ΥΡΕ: 2025-2026» από τους μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου Επισκοπής ήταν μονόδρομος και λήφθηκε ομόφωνα από τη μαθητική κοινότητα του σχολείου. Η μαθητική ομάδα που εργάστηκε για τη μελέτη αυτή επιλέχθηκε έπειτα από τυχαία δειγματοληψία ανάμεσα σε μαθητές και μαθήτριες που εξέφρασαν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν.

Αρχικά, έγινε βιβλιογραφική ανασκόπηση για τα αίτια, τις συνέπειες και πιθανές λύσεις για τις πυρκαγιές στην Κύπρο, αλλά και σε άλλες μεσογειακές χώρες με παρόμοιο κλίμα. Έπειτα, πραγματοποιήθηκε δια ζώσης συνέντευξη με τον καθηγητή του Δασικού Κολεγίου Κύπρου, κ. Κωνσταντίνο Χαραλάμπους, προκειμένου να διερευνηθούν τα αίτια, οι συνέπειες και οι λύσεις σχετικά με το φαινόμενο των δασικών πυρκαγιών στην Κύπρο. Η συνέντευξη έγινε με βάση ερωτηματολόγιο ανοικτού τύπου που είχε ετοιμαστεί προηγουμένως από τη μαθητική ομάδα των Νέων Δημοσιογράφων του σχολείου.

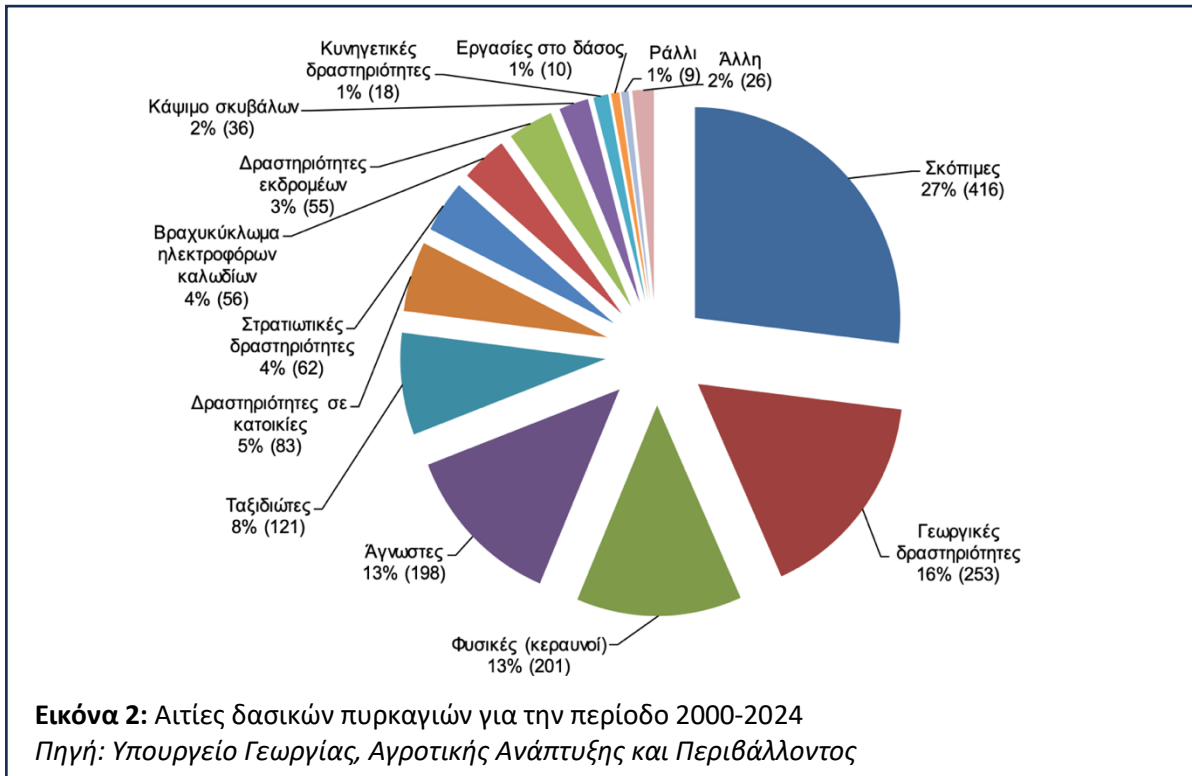

Εικόνα 1: Στιγμιότυπα από τη συνέντευξη με τον Καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Χαραλάμπους στο Δασικό Κολέγιο Κύπρου (5 Μαρτίου 2026)

Σύμφωνα με τον κ. Χαραλάμπους, οι βασικότερες αιτίες των πυρκαγιών στην Κύπρο είναι αφενός το μεσογειακό κλίμα, που χαρακτηρίζεται από υψηλές θερμοκρασίες και ξηρασία, και αφετέρου οι ανθρώπινες δραστηριότητες. Οι ανθρώπινες ενέργειες, όπως η αμέλεια ή

οι παράνομες καύσεις, συμβάλλουν σημαντικά στην εκδήλωση πυρκαγιών. Η κλιματική αλλαγή επιδεινώνει το πρόβλημα. Αν και οι πυρκαγιές αποτελούν φυσικό φαινόμενο στα μεσογειακά οικοσυστήματα, η μείωση των βροχοπτώσεων και η αύξηση της θερμοκρασίας δημιουργούν ξηρότερα περιβάλλοντα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την πιο εύκολη έναρξη και την ταχύτερη εξάπλωση των πυρκαγιών.

Τα δεδομένα αυτά επιβεβαιώνονται και από σχετικό γράφημα που παρουσιάζει τα βασικά αίτια των πυρκαγιών στην Κύπρο την περίοδο 2000–2024 που δημοσιεύθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

Από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και τη συνέντευξη με τον κ. Χαραλάμπους κατέστη σαφές ότι οι συνέπειες των πυρκαγιών είναι ιδιαίτερα σοβαρές για τα δασικά οικοσυστήματα. Η καταστροφή της βλάστησης οδηγεί σε διάβρωση του εδάφους και απώλεια της γονιμότητάς του. Παράλληλα, εξαφανίζονται φυτικά είδη, συμπεριλαμβανομένων και σπάνιων ενδημικών ειδών, ενώ πολλά ζώα και μικροοργανισμοί θανατώνονται. Η απώλεια καταφυγίων και τροφής διαταράσσει τις τροφικές αλυσίδες και την ισορροπία των οικοσυστημάτων.

Η καταγραφή όλων των προαναφερθέντων καταστροφών από τη μαθητική ομάδα των Νέων Δημοσιογράφων του σχολείου οδήγησε στο εύλογο ερώτημα πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι πυρκαγιές. Αρχικά, η πολιτεία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση του φαινομένου. Σύμφωνα με τον κ. Χαραλάμπους «το Τμήμα Δασών με στόχο την πρόληψη και την αντιμετώπιση των πυρκαγιών, δρα στη βάση τεσσάρων πυλώνων. Σε πρώτο στάδιο, εφαρμόζονται μέτρα πρόληψης, όπως αυστηρή νομοθεσία εναντίον των υπαίτιων για πρόκληση πυρκαγιών με χρηματικές ποινές ή και φυλάκιση, ενημερωτικές εκστρατείες για ευαισθητοποίηση του κοινού, δημιουργία αντιπυρικών ζωνών, δίανοιξη

δασικών δρόμων σε δύσβατα σημεία και δημιουργία ελικοδρομιών για τη διευκόλυνση των εναέριων επιχειρήσεων πυρόσβεσης. Παράλληλα, αξιοποιούνται σύγχρονες τεχνολογίες για την έγκαιρη ανίχνευση πυρκαγιών, όπως κάμερες θερμότητας και drones, καθώς γίνονται και τακτικές περιπολίες. Τέλος, οργανώνονται επιχειρήσεις προκαταστολής και καταστολής των πυρκαγιών με στόχο τον περιορισμό τους.»

Αξίζει να τονιστεί ότι το Τμήμα Δασών συνεργάζεται και με άλλες υπηρεσίες της Κύπρου όπως η Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου, η Κυπριακή Πολεμική Αεροπορία, η Πολιτική Άμυνα και η Αστυνομία Κύπρου για τη διαχείριση των πυρκαγιών στο νησί μας. Όπως προκύπτει από στοιχεία και φωτογραφικό υλικό που παραχωρήθηκαν από την Πολεμική Αεροπορία Κύπρου, τα εναέρια μέσα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην κατάσβεση των πυρκαγιών.

Εικόνα 3: Εναέρια μέσα πυρόσβεσης επιχειρούν σε δασική πυρκαγιά της Δυτικής Λεμεσού στις 24 Ιουλίου 2025.

Πηγή: Πολεμική Αεροπορία Κύπρου

Μετά την πύρινη λαίλαπα, οι καμένες εκτάσεις γης πρέπει να διαχειριστούν ορθά και να υλοποιηθούν κατάλληλες δράσεις αποκατάστασης των δασών. Έρευνες δείχνουν ότι η αποκατάσταση της βλάστησης μετά από πυρκαγιά είναι ζωτικής σημασίας, καθώς μειώνει τη διάβρωση και τις πλημμύρες, ενώ η σωστή διαχείριση των καμένων εκτάσεων καθορίζει την ταχύτητα ανάκαμψης των οικοσυστημάτων. Αξίζει να αναφερθεί ότι σημαντικός είναι ο ρόλος των πολιτών στην πρόληψη των πυρκαγιών. Η μείωση των ανθρωπογενών αιτιών, η υπεύθυνη συμπεριφορά και η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στη μείωση των πυρκαγιών. Επιπλέον, δραστηριότητες όπως το ελεγχόμενο κάψιμο πρέπει να γίνονται μόνο με άδεια και υπό την επίβλεψη των αρμόδιων αρχών.

Συνεπώς, για την αποκατάσταση των καμένων περιοχών της Κύπρου, προτείνονται βιώσιμες λύσεις όπως η προστασία του εδάφους από διάβρωση, οι στοχευμένες αναδασώσεις κοντά σε κατοικημένες περιοχές και δρόμους, καθώς και η προστασία των περιοχών ώστε να επιτευχθεί η φυσική αναγέννηση των οικοσυστημάτων όπου αυτό είναι δυνατό.

Συμπερασματικά, οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν ένα πολύπλοκο πρόβλημα που απαιτεί τη συνεργασία όλων: πολιτείας, επιστημόνων και πολιτών. Μόνο μέσα από τη σωστή ενημέρωση, την πρόληψη και τη συλλογική δράση μπορούμε να προστατεύσουμε τα δάση μας και να διασφαλίσουμε ένα βιώσιμο μέλλον για τις επόμενες γενιές. Ας μην ξεχνάμε ότι το φυσικό περιβάλλον δεν μας ανήκει, αλλά το δανειστήκαμε από τους απογόνους μας.

Μαθητική ομάδα Νέων Δημοσιογράφων του Γυμνασίου Επισκοπής

Γιαννακού Μιχάλης Ηλίας (Β5)

Δαμοτσίδης Χρήστος (Β5)

Παπαντωνίου Φλωρεντίνος (Β5)

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ελένη Ιωαννίδου (Βιολόγος)

Υπεύθυνη συντονίστρια: ΒΔ Κυριακή Ορφανίδου

*Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Καθηγητή του Δασικού Κολεγίου, κ. Κωνσταντίνο Χαραλάμπους, για τη συνέντευξη που μας παραχώρησε, καθώς και στα μέλη της Πολεμικής Αεροπορίας που ανταποκρίθηκαν αποστέλλοντάς μας φωτογραφικό υλικό από την κατάσβεση της πυρκαγιάς στη Δυτική Λεμεσό το καλοκαίρι του 2025.

Βιβλιογραφία:

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος. - *Εκθέσεις για πυρκαγιές.* <https://www.eea.europa.eu>

Intergovernmental Panel on Climate Change. *Climate change assessment reports.* <https://www.ipcc.ch>

Τμήμα Δασών. (2024). *Στατιστικά στοιχεία δασικών πυρκαγιών για την περίοδο 2000–2024.*

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Κύπρου. [https://www.moa.gov.cy/moa/fd/fd.nsf/F430338BA7D4AC57C2257E5000330A18/\\$file/Στατιστικά%20στοιχεία%20δασικών%20πυρκαγιών%20για%20την%20περίοδο%202000-2024.pdf](https://www.moa.gov.cy/moa/fd/fd.nsf/F430338BA7D4AC57C2257E5000330A18/$file/Στατιστικά%20στοιχεία%20δασικών%20πυρκαγιών%20για%20την%20περίοδο%202000-2024.pdf)

Tzamtzis, I., Ganatsas, P., Kokkoris, I. P., Samaritakis, V., Botsis, D., Tsakaldimi, M., Tziritis, I., Kalevra, N., & Georgiadis, N. M. (2023). A sustainable strategy for reforestation and restoration of burnt natural areas in Mediterranean regions: A case study from Greece. *Sustainability*, 15(22), 15986. <https://doi.org/10.3390/su152215986>

Χαραλάμπους, Κ. (2025). *Συνέντευξη για τις δασικές πυρκαγιές στην Κύπρο από μαθητές του Γυμνασίου Επισκοπής* [Αδημοσίευτη συνέντευξη].

Κυπριακή Πολεμική Αεροπορία. (2025). *Παραχώρηση φωτογραφικού υλικού και πληροφοριών για πυρόσβεση* [Μη δημοσιευμένο υλικό].